

TECHNOLOGICKÉ TRENDY V ODCHOVU SELAT A BĚHOUNŮ

Martínek, L.

AGE, České Meziříčí

S postupujícím odstraňováním obchodních bariér a rozšiřováním EU se stále více vyrovnávají ceny prasat v Evropě. Bohužel se rovněž stále snižují. Úroveň marží devadesátých let se již asi nevrátí a tak stále nabývá na významu snižování nákladů v chovech.

Jednou z cest ke snížení nákladů chovu je zlepšení technických výsledků to znamená přírůstků, konverze krmiva a snížení úhynu. Použitá technologická zařízení ve stájích mají vliv na výše vyjmenované technické výsledky a v některých případech je do značné míry podmiňují.

ČR nastoupila cestu integrace do EU a bude nutné aby chovy, které budou chtít prosperovat i v podmínkách EU volili cestu zvýšení úrovně technologického vybavení svých farem a úrovně know-how.

Předmětem mé stati je zamyslet se nad vztahem mezi technologickými faktory a užitkovostí prasat v předvýkrmu.

Podmínkou dosažení maximální úrovně užitkovosti prasat v předvýkrmu je mít k dispozici zdravé odstavené sele a dále minimalizovat stres selat při naskladnění i pobytu ve stáji = vytvořit optimální podmínky pro zdravý růst selat.

Optimální podmínky lze definovat jako požadavky na:

a) stabilní teplotu ve stáji

- v průběhu dne (24 hod) by neměla teplota kolísat více než 1 až 2 C
- teplota v jednotlivých kotcích by měla být vyrovnaná

b) přípustné klima

- nesmí docházet k průvanům
- vzduch nesmí obsahovat příliš mnoho vlhkosti a amoniaku

c) hygiena

- zabezpečit aby výkaly nezůstávaly v kotci
- všechna zařízení ve stáji musí být jednoduše čistitelná
- minimalizovat výskyt hmyzu (much)

d) přístup ke krmivu

- zabezpečit dostatek krmného prostoru a času
- zabezpečit stejnou krmnou dávku pro všechna selata
- zabezpečit vždy čerstvé, plnohodnotné krmivo
- minimalizovat prašnost

e) ustájení

- nesmí docházet k možnosti poranění zvířat

Mohli bychom najít ještě další požadavky, uvádím ty které považuji za rozhodující.

Nyní nastává bod, kdy se máme rozhodnout jakými technologickými prostředky zabezpečíme vytvoření optimálního prostředí pro naše selata. Různí dodavatelé technologických zařízení volí různá řešení. Tato řešení mohou vést k obdobným výsledkům pouze za předpokladu, že zvolené prvky budou správně sladěny.

V zásadě bychom měli volit systém, který již v našich podmínkách dociluje dobrých výsledků jak v produkční užitkovosti a tak v ekonomické efektivnosti.

Při formulaci technologického vybavení musíme dále vzít v úvahu ekonomické faktory a:

- minimalizovat počet obsluhujícího personálu
- minimalizovat spotřebu energie
- minimalizovat ztráty krmiva

Reakcí na výše uvedené požadavky můžeme formulovat technologické vybavení stáje pro předvýkrm. Zásadně volíme turnusový provoz, který umožňuje řádné vyčištění oddělení. Každé oddělení by mělo být vybaveno:

Kejdový kanál.

Kejdový kanál s hladinou vody a vypouštěcím ventilem. Umožňuje efektivní vypuštění kejdy. Hladina vody je nezbytná – zamezuje nasychání kejdy na dno kanálu a tvorbě kolonií hmyzu

V případech, kde není možnost tvořit kejdové kanály stavebně, lze dodat kotce na nohách osazené vanou na kejdu.

Podlaha.

Celoroštové podlahy s vyhříváním prostorem ze spodu. Celorošt z důvodu hygieny, výkaly se prošlapou, vyhřívání prostor efektivně zabezpečí dostatek tepla pro prvních 10 až 14 dnů.

Existuje několik variant roštů (plast, TRI BAR, kov potažený plastem) v různých cenových relacích. V současné době je požadována část podlahy plná, což lze řešit plnými rošty nebo vyhříváním ložem.

Hrazení.

Lze použít hrazení tvořené plnou stěnou cca 55 cm od podlahy a dále vodorovnými prvky do výšky 80 cm. Tento typ hrazení dovoluje vytvořit příjemné mikroklima v kotci. Je vhodné jej kombinovat s odsáváním vzduchu skrz rošty.

Stále více se používají platové profily bez otvorů. Je to z důvodu čistitelnosti. Duté otevřené profily neumožňovali dokonalé čištění. Kovové nosníky a spojovací materiál z nerezavějící oceli.

Ventilační systém a vytápění.

Podle našich zkušeností je mikroklima stále základní a nenahraditelnou podmínkou dosahování dobrých technických výsledků. Kvalitní mikroklima je nutné dosáhnout v zóně zvířat. Stává se že v úrovni cca 2 m nad podlaho je klima výborné ale na podlaze nevyhovují.

Zásadně je nutné řídit klima (výkon ventilátorů a spínání topení) v jednotlivých odděleních z jednoho řídicího mikropočítače. V poslední době je vhodné používat k plynulému řízení výkonu ventilátorů frekvenční měniče. Sníží se tak spotřeba elektřiny a prodlouží životnost ventilátorů.

Do stáje vždy přivádět již upravený vzduch v zimě predehřátý v létě ochlazený. Zamezí se tak změnám teploty během dne a případné kondenzaci vody v prostoru zvířat. Rozvod vzduchu po stáji perforovaným stropem nebo ventilačními kanály.

Odvod vzduchu ze stáje řešit z podroštového prostoru vytváří ideální klima ve stáji bez amoniaku a minimalizuje průvany. Pokud to není možné je nutné umístit odsávací zařízení co nejnižší nad roštovou podlahu.

Pod strop nebo ventilační kanál je vhodné zavěsit teplovodní topný systém např. „delta trubky“. Takto je teplo distribuováno pravidelně po celé stáji.

Stále více je používám monitorovací systém. Díky tomuto systému lze analyzovat chování stáje a klima řídit daleko efektivněji. Farmář je díky monitoringu schopen dokladovat dodržení parametrů klimatu ve stáji.

Krmný systém.

Vhodné je použít krmítek která umožňují zvlhčit krmnou směs. Zamezí se tak prašnosti. Důležité je věnovat pozornost umístění krmítka v kotci tak, aby byl dostatek místa okolo.

Osvědčuje se nám i systém krmení kdy den je rozdělen na několik krmných cyklů (až 6) trvajících 1 až 1,5 hodiny následovaných dobou klidu. V porovnatelných podmínkách docílí tento systém lepších výsledků. Je zde využíván princip Pavlovova reflexu..

Výše uvedené technologické řešení stáje pro předvýkrm tvoří dobrý nástroj pro dosažení špičkové produkční užitkovosti v předvýkrmu. Nikdy ale nelze přijmout tvrzení, že takto vybavená stáj či jakýkoliv prvek jejího vybavení vyřeší problémy s užitkovostí. Hlavní díl úspěchu vždy leží na konkrétním farmáři.

Rovněž lze z důvodů snížení investičních nákladů řešit technologické vybavení méně náročně. Vždy je ale nutné, konzultovat a zvážit jaký efekt bude mít vypuštění toho kterého prvku.

Kontaktní adresa:

AGE s.r.o.

517 71 České Meziříčí,

Tel.: 494 661237,

Fax: 494 661238,

e-mail: age@age.cz

[http:// www.age.cz](http://www.age.cz)

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, leaving small margins at the top and bottom. There is no handwriting or other markings on the paper.

Poznámky:

[illegible]